

Crisis & Faith

Perek 11a

David's First Sin

י וַיֵּרָא יוֹאָב, כִּי-הִיָּתָה פְּנֵי-הַמִּלְחָמָה אֵלָיו--פְּנִיִם וְאַחֹר; וַיִּבְחַר, מִכָּל-בְּחֹר בְּיִשְׂרָאֵל, וַיַּעֲרֶךְ, לַקְרָאת אֲרָם.

יא וְאֵת, יֶתֶר הָעָם, נָתַן, בְּיַד אַבְשָׁי אָחִיו; וַיַּעֲרֹכוּ, לַקְרָאת בְּנֵי עַמּוֹן.

יב וַיֹּאמֶר, אִם-תִּחְזַק מִמֶּנִּי אֲרָם-- וְהֵייתָ לִי, לְתֹשֵׁעָה; {ס} וְאִם-בְּנֵי עַמּוֹן יִחְזְקוּ מִמֶּנִּי, וְהוֹשַׁעְתִּידָּךְ.

יג חֲזַק וְנִתְחַזְקָה בְּעַד-עַמְּנוּ, וּבְעַד עָרֵי אֱלֹהֵינוּ; וַיְהִי, הַטּוֹב בְּעֵינָיו יַעֲשֶׂה.

יד וַיִּגַּשׁ יוֹאָב וְהָעָם אֲשֶׁר-עִמּוֹ, לְפָנָי אֲרָם--לְמִלְחָמָה; וַיִּנּוּסוּ, מִפָּנָיו.

טו וַיִּבְּנֵי עַמּוֹן רָאוּ, כִּי-נָס אֲרָם, וַיִּנּוּסוּ גַם-הֵם מִפָּנָי אַבְשָׁי אָחִיו, וַיָּבֹאוּ הָעִירָה; וַיָּבֹא יוֹאָב, יְרוּשָׁלַם. {ס}

טז וַיֵּרָא אֲרָם, כִּי נִגְפוּ לְפָנָי יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׁלְחוּ מַלְאָכִים, וַיּוֹצִיאוּ אֶת-אֲרָם אֲשֶׁר מֵעַבְר הַנָּהָר; וְשׁוֹפָךְ שַׂר-צְבָא הַדְּדַעְזֵר, לְפָנֵיהֶם.

יז וַיִּגַּד לְדָוִד, וַיֵּאסֹף אֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבֵר הַיַּרְדֵּן, וַיָּבֹא אֵלֵהֶם, וַיַּעֲרֶךְ אֵלֵהֶם; וַיַּעֲרֶךְ דָּוִד לַקְרָאת אֲרָם, מִלְחָמָה, וַיִּלְחֲמוּ, עִמּוֹ.

יח וַיִּנָּס אֲרָם, מִלְּפָנָי יִשְׂרָאֵל, וַיַּהַרְג דָּוִד מֵאֲרָם שִׁבְעַת אֲלָפִים רֶכֶב, וְאַרְבַּעִים אֲלָף אִישׁ רַגְלִי; וְאֵת שׁוֹפָךְ שַׂר-הַצָּבָא, הָמִית.

יט וַיֵּרְאוּ עַבְדֵי הַדְּדַעְזֵר, כִּי נִגְפוּ לְפָנָי יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׁלִימוּ עִם-דָּוִד, וַיַּעֲבְדוּהוּ; וְלֹא-אָבָה אֲרָם, לְהוֹשִׁיעַ אֶת-בְּנֵי-עַמּוֹן עוֹד. {ס}

א וַיְהִי לָעֵת תְּשׁוּבַת הַשָּׁנָה לָעֵת צֵאת הַמִּלְחָמָה, וַיִּנְהַג יוֹאָב אֶת-חֵיל הַצָּבָא וַיִּשְׁחַת אֶת-אֶרֶץ בְּנֵי-עַמּוֹן וַיָּבֹא וַיִּצַר אֶת-רַבָּה, וַדָּוִד, יָשֵׁב בְּיְרוּשָׁלַם; וַיִּךְ יוֹאָב אֶת-רַבָּה, וַיַּהַרְסָהּ.

ב וַיִּקַּח דָּוִד אֶת-עֲטֹרַת-מַלְכָם מֵעַל רֹאשׁוֹ וַיִּמְצָאָהּ מִשְׁקַל כֶּפֶר-זָהָב, וּבָהּ

10 Now when Joab saw that the battle was set against him before and behind, he chose of all the choice men of Israel, and put them in array against the Arameans.

11 And the rest of the people he committed into the hand of Abishai his brother, and they put themselves in array against the children of Ammon.

12 And he said: 'If the Arameans be too strong for me, then thou shalt help me; {S} but if the children of Ammon be too strong for thee, then I will help thee.

13 Be of good courage, and let us prove strong for our people, and for the cities of our God; and the LORD do that which seemeth Him good.'

14 So Joab and the people that were with him drew nigh unto the battle to meet the Arameans; and they fled before him.

15 And when the children of Ammon saw that the Arameans were fled, they likewise fled before Abishai his brother, and entered into the city. Then Joab came to Jerusalem. {S}

16 And when the Arameans saw that they were put to the worse before Israel, they sent messengers, and brought out the Arameans that were beyond the River, with Shophach the captain of the host of Hadarezer at their head.

17 And it was told David; and he gathered all Israel together, and passed over the Jordan, and came upon them, and set the battle in array against them. So when David had put the battle in array against the Arameans, they fought with him.

18 And the Arameans fled before Israel; and David slew of the Arameans the men of seven thousand chariots, and forty thousand footmen, and killed Shophach the captain of the host.

19 And when the servants of Hadarezer saw that they were put to the worse before Israel, they made peace with David, and served him; neither would the Arameans help the children of Ammon any more. {S}

1 And it came to pass, at the time of the return of the year, at the time when kings go out to battle, that Joab led forth the power of the army, and wasted the country of the children of Ammon, and came and besieged Rabbah. But David tarried at Jerusalem. And Joab smote Rabbah, and overthrew it.

2 And David took the crown of Malcam from off his head, and found it to weigh a talent of gold, and there were precious

<p>אָבֹן יִקְרָה, וַתְּהִי, עַל-רֹאשׁ דָּוִד; וַשְּׁלַל הָעִיר הוֹצִיא, הַרְבֵּה מְאֹד.</p>	<p>stones in it; and it was set upon David's head; and he brought forth the spoil of the city, exceeding much.</p>
<p>ג וְאֶת-הָעָם אֲשֶׁר-בָּהּ הוֹצִיא, וַיִּשֶׂר בְּמַגְרָה וּבְחַרְיָצֵי הַבְּרוֹזָל וּבְמַגְרוֹת, וְכֹן יַעֲשֶׂה דָּוִד, לְכָל עָרֵי בְנֵי-עַמּוֹן; וַיָּשָׁב דָּוִד וְכָל-הָעָם, יְרוּשָׁלַם. {ס}</p>	<p>3 And he brought forth the people that were therein, and cut them with saws, and with harrows of iron, and with axes. And thus did David unto all the cities of the children of Ammon. And David and all the people returned to Jerusalem. {S}</p>
<p>ד וַיְהִי, אַחֲרַי כֵן, וַתֵּעַמַּד מִלְחָמָה בְּגֶזֶר, עִם-פְּלִשְׁתִּים; אִזְ הִכָּה סִפְכֵי הַחֲשָׁתִי, אֶת-סְפֵי מִיַּלְדֵי הַרְפָּאִים-- וַיִּכְנְעוּ.</p>	<p>4 And it came to pass after this, that there arose war at Gezer with the Philistines; then Sibbecai the Hushathite slew Sippai, of the sons of the giants; and they were subdued.</p>

1. Sanhedrin 107a

דרש ר' דוסתאי דמן בירי למה דוד דומה לסוחר כותי. אמר דוד לפני הקב"ה רבשי"ע (תהלים יט, יג) **שגיאות מי יבין [א"ל] שביקי לך ומנסתרות נקני שביקי לך גם מזדים חשוד עבדך שביקי לך אל ימשלו בי אז איתם** דלא לישתעו בי רבנן שביקי לך **ונקיתי מפשע רב שלא יכתב סרחוני אמר לו א"א** ומה יו"ד שנטלתי משרי עומד וצווח כמה שנים עד שבא יהושע והוספתי לו שנאמר (במדבר יג, טז) ויקרא משה להושע בן נון יהושע כל הפרשה כולה עאכ"ו

(א) ויהי לתשובת השנה לעת צאת המלאכים וישלח דוד את יואב ואת עבדיו עמו ואת כל ישראל וישחיתו את בני עמון ויצרו על רבה ודוד יושב בירושלם. (ב) ויהי לעת הערב ויקם דוד מעל משכבו ויתהלך על גג בית המלך וירא אשה רחצת מעל הגג והאשה טובת מראה מאד. (ג) וישלח דוד וידרש לאשה ויאמר הלוא זאת **בת שבע** **בת אליעם אשת אוריה החתי**. (ד) וישלח דוד מלאכים ויקחה ותבוא אליו וישכב עמה והיא מתקדשת מטמאתה ותשב אל ביתה. (ה) ותהר האשה ותשלח ותגד לדוד ותאמר הרה אנכי. (ו) וישלח דוד אל יואב שלח אלי את אוריה החתי וישלח יואב את אוריה אל דוד. (ז) ויבא אוריה אליו וישאל דוד לשלום יואב ולשלום העם ולשלום המלחמה. (ח) ויאמר דוד לאוריה רד לבייתך ורחץ רגליך ויצא אוריה מבית המלך ותצא אחריו משאת המלך. (ט) וישכב אוריה פתח בית המלך את כל עבדי אדניו ולא ירד אל ביתו. (י) ויגדו לדוד לאמר לא ירד אוריה אל ביתו ויאמר דוד אל אוריה הלוא מדרך אתה בא מדוע לא ירדת אל ביתך. (יא) ויאמר אוריה אל דוד הארון וישראל ויהודה ישבים בספות ואדני יואב ועבדי אדני על פני השדה חנים ואני אבוא אל ביתי לאכל ולשתות ולשכב עם אשתי חיה וחי נפשך אם אעשה את הדבר הזה. (יב) ויאמר דוד אל אוריה שב בזה גם היום ומחר אשלחך וישב אוריה בירושלם ביום ההוא וממחרת. (יג) ויקרא לו דוד ויאכל לפניו וישת וישכרהו ויצא בערב לשכב במשכבו עם עבדי אדניו ואל ביתו לא ירד. (יד) ויהי בבקר ויכתב דוד ספר אל יואב וישלח ביד אוריה. (טו) ויכתב בספר לאמר הבו את אוריה אל מול פני המלחמה החזקה ושבתם מאחריו ונכה ומת. (טז) ויהי בשמור יואב אל העיר ויתן את אוריה אל המקום אשר ידע כי אנשי חיל שם. (יז) ויצאו אנשי העיר וילחמו את יואב ויפל מן העם מעבדי דוד וימת גם אוריה החתי. (יח) וישלח יואב ויגד לדוד את כל דברי המלחמה. (יט) ויצו את המלך לאמר ככלותך את כל דברי המלחמה לדבר אל המלך. (כ) והיה אם תעלה חמת המלך ואמר לך מדוע נגשתם אל העיר להלחם הלוא ידעתם את אשר ירו מעל החומה. (כא) מי הכה את אבימלך בן ירפשת הלוא אשה השליכה עליו פלח רכב מעל החומה וימת בתוך למה נגשתם אל החומה ואמרת גם עבדך אוריה החתי מת. (כב) וילך המלך ויבא ויגד לדוד את כל אשר שלחו יואב. (כג) ויאמר המלך אל דוד כי גברו עלינו האנשים ויצאו אלינו השדה ונהיה עליהם עד פתח השער. (כד) ויראו המוראים אל עבדך מעל החומה וימותו מעבדי המלך וגם עבדך אוריה החתי מת. (כה) ויאמר דוד אל המלך כה תאמר אל יואב אל ירע בעיניך את הדבר הזה כי זהו וקזה תאכל החרב החזק מלחמתך אל העיר והרסה וחסקהו. (כו) ותשמע **אשת אוריה** כי מת אוריה אישה ותספד על בעלה. (כז) ויעבר האבל וישלח דוד ויאספה אל ביתו ותהי לו לאשה ותלד לו בן וירע הדבר אשר עשה דוד בעיני **יקוק**.

(א) וישלח **יקוק** את נתן אל דוד ויבא אליו ויאמר לו שני אנשים היו בעיר אחת אחד עשיר ואחד ראש. (ב) לעשיר היה צאן ויבקר הרבה מאד. (ג) ולרש אין כל כי אם כבשה אחת קטנה אשר קנה ויחיה ותגדל עמו ועם בניו ויחזו מפתו תאכל ומכסו תשתה ויבחיכו וישכבו ותהי לו כבת. (ד) ויבא הלך לאיש העשיר ויחמל לקחת מצאנו ומבקריו לעשות לארח הבא לו ויסקח את כבשת האיש הראש ויעשה לאיש הבא אליו. (ה) ויחר אף דוד באיש מאד ויאמר אל נתן חי **יקוק** כי בן מות האיש העשה זאת. (ו) ואת הכבשה ישלם ארבעתים עקב אשר עשה את הדבר הזה ועל אשר לא חמל. (ז) ויאמר נתן אל דוד אתה האיש כה אמר **יקוק** אלהי ישראל אנכי משחיתך למלך על ישראל ואנכי הצלתיך מיד שאול. (ח) ואתנה לך את בית אדניך ואת נשי אדניך בחיקך ואתנה לך את בית ישראל ויהודה ואם מעט ואספה לך כהנה וכהנה. (ט) מדוע בזית את דבר **יקוק** לעשות הרע [בעיני] [בעיני] את אוריה החתי הכית בחרב ואת אשתו לקחת לך לאשה ואתו הרגת בחרב בני עמון. (י) ועתה לא תסור חרב מבייתך עד עולם עקב כי בזתני ויתקח את **אשת אוריה** החתי להיות לך לאשה. (יא) כה אמר **יקוק** הנני מקים עליך רעה מבייתך ולקחתי את נשיך לעיניך ונתתי לרעיך ושכב עם נשיך לעיני השמש הזאת. (יב) כי אתה עשית בסתר ואני אעשה את הדבר הזה נגד כל ישראל ונגד השמש. (יג) ויאמר דוד אל נתן חטאתי ל**יקוק** ויאמר נתן אל דוד גם **יקוק** העביר חטאתך לא תמות. (יד) אפס כי נאץ נאצת את איבי **יקוק** בדבר הזה גם הן הילוד לך מות ימות. (טו) וילך נתן אל ביתו ויגף **יקוק** את הילד אשר ילדה **אשת אוריה** לדוד ויאנש. (טז) ויבקש דוד את האלהים בעד הנער ויצם דוד צום ויבא ולן ושכב ארצה. (יז) ויקמו זקני ביתו עליו להקימו מן הארץ ולא אבה ולא ברא אתם לחם. (יח) ויהי ביום השביעי ויקמת הילד ויראו עבדי דוד להגיד לו כי מת הילד כי אמרו הנה בהיות הילד חי דברנו אליו ולא שמע בקולנו ואיך נאמר אליו מת הילד ועשה רעה. (יט) וירא דוד כי עבדיו מתלחשים ויבן דוד כי מת הילד ויאמר דוד אל עבדיו המת הילד ויאמרו מת. (כ) ויקם דוד מהארץ וירחץ וישף ויחלף שמלתו ויבא בית **יקוק** וישתחו ויבא אל ביתו וישאל וישומו לו לחם ויאכל. (כא) ויאמרו עבדיו אליו מה הדבר הזה אשר עשית בעבור הילד חי צמת ותבך וכאשר מת הילד קמת ותאכל לחם. (כב) ויאמר בעוד הילד חי צמתי ואבפה כי אמרתי מי יודע [וחנני] [וחנני] **יקוק** וחי הילד. (כג) ועתה מת למה זה אני צם האוכל להשיבו עוד אני הלך אליו והוא לא ישוב אלי. (כד) וינחם דוד את **בת שבע** אשתו ויבא אליה וישכב עמה ותלד בן [ותקרא] [ויקרא] את שמו שלמה ו**יקוק** אהבו. (כה) וישלח ביד נתן הנביא ויקרא את שמו ידיך בעבור **יקוק**.

2. Shmuel Bet 12

9 Wherefore hast thou despised the word of the LORD, to do that which is evil in My sight? Uriah the Hittite thou hast smitten with the sword, and his wife thou hast taken to be thy wife, and him thou hast slain with the sword of the children of Ammon.

ט מדוע בזית את-דבר יהוה, לעשות הרע בעיניו (בעיני), את אוריה החתי הפית בחרב, ואת-אשתו לקחת לד לאשה; ואתו הרגת, בחרב בני עמון.

10 Now therefore, the sword shall never depart from thy house; because thou hast despised Me, and hast taken the wife of Uriah the Hittite to be thy wife.

י ועתה, לא-תסור חרב מביתך-- עד-עולם: עקב, כי בזתני, ותקח את-אשת אוריה החתי, להיות לד לאשה.

3. Shabbat 56a

דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל האומר דוד חטא אינו אלא טועה, שנאמר: "ויהי דוד לכל דרכיו משפיל נה' עמו וגו'". אפשר חטא בא לדו ושכינה עמו?! האלא מה אני מקיים "מדוע בזית את דבר ה' לעשות הרע" — שביקש לעשות ולא עשה.

4. David and Batsheva (R. Yaakov Medan)

לנו נראה שכוונתו של ר' יונתן במדרש הייתה ללמדנו את דרכה של הביקורת המקראית על אישי המקרא. ביקורת זו אינה לשונו של מספר אובייקטיבי, החייב להיות 'מאוזן', אלא ביקורת נבואית לוחמת, המדגישה חטאים ומתארת אותם במילים קשות במטרה להילחם בהם. (14)

וכאן נשוב ונדגיש מה שמלמד אותנו מוסר הנביאים פעם אחר פעם: התירוצים הפורמליים הבאים ליישב עוול מוסרי עם דקדנותה של ההלכה לא עשו כל רושם על הנביאים. ובדברי מוסרם דילגו עליהם כאילו לא היו. (115)

5. Amos 2:6

6 Thus saith the LORD: For three transgressions of Israel, yea, for four, I will not reverse it: because they sell the righteous for silver, and the needy for a pair of shoes;

ו כה, אמר יהוה, על-שלשה פשעי ישראל, ועל-ארבעה לא אשיבנו: על-מכרם בכסף צדיק, ואביון בעבור נעלים.

6. Amos 8:4-6

4 Hear this, O ye that would swallow the needy, and destroy the poor of the land,

ד שמעו-זאת, השאפים אביון; ולשבית, ענוי- (עניי-) ארץ.

5 Saying: 'When will the new moon be gone, that we may sell grain? and the sabbath, that we may set forth corn? making the ephah small, and the shekel great, and falsifying the balances of deceit;

ה לאמר, מתי יעבר החדש ונשבירא שבר, והשבת, ונפתחה-בר--להקטין אפה ולהגדיל שקל, ולעות מאזני מרמה.

6 That we may buy the poor for silver, and the needy for a pair of shoes, and sell the refuse of the corn?'

ו לקנות בכסף דלים, ואביון בעבור נעלים; ומפל בר, נשביר.

7. Bamidbar 11

6 but now our soul is dried away; there is nothing at all, we have nought save this manna to look to.'--

ו ועתה נפשנו יבשה, אין כל-בלתי, אל-המן עינינו.

7 Now the manna was like coriander seed, and the appearance thereof as the appearance of bdellium.

ז והמן, כזרע-גד הוא; ועינו, כעין הבדלח.

8 The people went about, and gathered it, and ground it in

ח שטו העם ולקטו וטחנו ברחים, או

דְּכוּ בַמִּדְּכָה, וּבִשְׁלוּ בַפָּרוּר, וַעֲשׂוּ אֶת-מִלֵּים, אוֹתוֹ; וְהָיָה טַעְמוֹ, כְּטַעַם לֶשֶׁת הַשֶּׁמֶן. mills, or beat it in mortars, and seethed it in pots, and made cakes of it; and the taste of it was as the taste of a cake baked with oil.

19 יֵט לֹא יוֹם אֶחָד תֹּאכְלוּ, וְלֹא יוֹמִים; וְלֹא חֲמִשָּׁה יָמִים, וְלֹא עֶשְׂרֵה יָמִים, וְלֹא, עֶשְׂרִים יוֹם. **19** Ye shall not eat one day, nor two days, nor five days, neither ten days, nor twenty days;

20 כָּעַד חֹדֶשׁ יָמִים, עַד אֲשֶׁר-יֵצֵא מֵאַפְּכֶם, וְהָיָה לְכֶם, לְרָא: יַעַן, כִּי-מָאַסְתֶּם אֶת-יְהוָה אֲשֶׁר בְּקִרְבְּכֶם, וַתִּבְכוּ לְפָנָיו לֵאמֹר, לָמָּה זֶה יֵצְאוּנוּ מִמִּצְרָיִם. **20** but a whole month, until it come out at your nostrils, and it be loathsome unto you; because that ye have rejected the LORD who is among you, and have troubled Him with weeping, saying: Why, now, came we forth out of Egypt?'

8. Devarim 8:3

3 וַיַּעֲנֵךְ, וַיִּרְעַבְךָ, וַיִּאֲכַלְךָ אֶת-הַמָּן אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתָּ, וְלֹא יָדְעוּ אֲבוֹתֶיךָ: לִמְעַן הוֹדִיעֶךָ, כִּי לֹא עַל-הַלֶּחֶם לִבְדוֹ חַיָּה הָאָדָם--כִּי עַל-כָּל-מוֹצֵא פִי-הָיָה, יִחְיֶה הָאָדָם. **3** And He afflicted thee, and suffered thee to hunger, and fed thee with manna, which thou knewest not, neither did thy fathers know; that He might make thee know that man doth not live by bread only, but by every thing that proceedeth out of the mouth of the LORD doth man live

9. Abarbanel, Shmuel Aleph 16

ואמנם בענין חטא שאול ולמה לא נתקבלה תשובתו כמו שקבל האל יתברך תשובת דוד ע"ה כבר כתבו בו רבים. ור' יוסף אלבו בספר העיקרים אשר לו בפי' כ"ו מאמר רביעי (דף קכ"ה) הרחיב המאמר בו באופן מספיק מאד, והכלל העולה מדבריו ומדברי כל מי שנתישר דעתו בזה הוא מסתעף לשלשה דעות...

הדעת האחת מה שחשבו אנשים **ששאל חטא באומנות המלך, ודוד חטא במה שהוא אדם** ולא במה שהוא מלך, ושהענין בדמות שני סופרים, האחד חטא בעשותו שטר שקרו, והשני חטא בבשר ערוה, כי אין ספק שהחוטא בתאות המשגל טעה טעות אדם במה שהוא אדם ולא במה שהוא סופר, וראוי שילקה ויחזור לאומנותו, ואשר שקר באומנותו ועשר השטר מזוייף יענש שלא ישוב עוד לעשות מעשהו ולא יעבוד עוד עבודתו, וכן היה שאול שחטא במשפט המלך בעניני המלחמות קרע השם את מלכותו מעליו, ודוד שחטא לבד במה שהוא אדם נענש באופן אחר ולא נעקרה מלכותו, ובסוף קבל האל יתברך תשובתו ששב אל השם וכסא כבוד הנחילו:

הדעת השניה **שתשובת דוד המלך היתה שלימה בכל תנאיה**, כי הוא הודה בחטאו כמו שאמר (תהלים ל"ב ה') אודה עלי פשעי להשם, **ושאול כסה חטאו** כמו שאמר הקימותי את דבר השם כי שמעתי בקול השם, וכבר בא הטעם הזה במדרש תהלים (מזמור ק'), וסמכוהו למאמר שלמה (משלי כ"ח י"ב) מכסה פעשיו לא יצליח ומודה ועוזב ירוחם, לפי שדוד לא התנצל מחטאו, אבל אמר וחסאתי נגדי תמיד, ושאול התנצל תמיד באמרו כי יראתי את העם וגוי' כי חמל העם וגוי' וההתנצלות בתשובה מונע גדול אליה, גם תשובת דוד היתה לשמה ולא בוש מלפרסם חטאו אבל אמר (תהלים נ"א ט"ו) אלמדה פושעים דרכיך ושאול היה חס על הכבוד כמו שאמר עתה כבדני נא נגד זקני עמי, כי לא בקש כפרה וסליחה כי אם כבוד בעיני בני אדם, ולכן מה ששאל (רוצה לומר הכבוד באותה שעה) נתן לו, ומה שלא שאל (סליחה וכפרת אשמים לעד) לא נתנה לו...

הדעת השלישי (והוא היותר מתישב שבכלם והוא נוטה לדעת הראשון) הוא, **שדוד לא חטא במצוה פרטיית שנצטוו בה אחר שהיה מלך אלא במה שצוה התורה לכלל האנשים**, ולכן היה ענשו שוה לעונש כל האנשים, הוא חטא באיסור אשת איש ובשפיכת דמים, נענש בעריות נשיו ובשפיכת דם בניו, **אבל שאול חטא במצוה פרטיית והיא המצוה הראשונה שנצטוו בה אחרי שנמשח למלך, והיא מהצד המתיחד אל היותו מלך**, שאמר לו שמואל שבעת ימים תוחל עד בואי אליך ומה שאמר גם כן לך והכית את עמלק והחרמתם את כל אשר לו, ובעבור זה נענש שאול בהסרת המלכות מזרעו ושימות בלא עתו...

1 א וַיְהִי לְתִשְׁבֹּת הַשָּׁנָה לָעֵת צֵאת-הַמִּלְחָמָה, וַיִּשְׁלַח דָּוִד אֶת-יוֹאָב וְאֶת- **1** And it came to pass, at the return of the year, at the time when kings go out to battle, that David sent Joab, and his

עבדיו עמו וְאֶת-כָּל-יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁחָתוּ אֶת-בְּנֵי עַמּוֹן, וַיִּצְרּוּ, עַל-רַבָּה; וַדּוּד, יוֹשֵׁב בִּירוּשָׁלַם. {ס}	servants with him, and all Israel; and they destroyed the children of Ammon, and besieged Rabbah. But David tarried at Jerusalem. {S}
ב וַיְהִי לְעֵת הָעֶרֶב, וַיָּקָם דָּוִד מֵעַל מִשְׁכְּבוֹ וַיֵּתֶרְקֵץ עַל-גַּג בַּיִת-הַמֶּלֶךְ, וַיֵּרָא אִשָּׁה רֹחֶצֶת, מְעַל הַגֵּג; וְהָאִשָּׁה, טוֹבַת מְרָאָה מְאֹד.	2 And it came to pass at eventide, that David arose from off his bed, and walked upon the roof of the king's house; and from the roof he saw a woman bathing; and the woman was very beautiful to look upon.

10. Malbim

ויהי לתשובת השנה – ירמוז שעל ידי שישב המלך בביתו ולא הלך בעצמו ללחום מלחמת ה' בא מעשה זו לידו, ולבל תאמר שהיה יגע ורפה ידים ממלחמה הקודמת, אמר שהיה לתשובת השנה, ולבל תחשוב שלא היה עת ראוי לצאת מפני הקור והגשם אמר **לעת צאת המלכים** – כי היה בחדש סיון שכל מלכי ארץ יוצאים ופניהם בקרב, ולבל תאמר שהיתה מלחמה קטנה שאין כבוד המלך לצאת בה בעצמו, אמר **כי שלח את יואב שר הצבא ואת עבדיו** שהם כל שרי החיל והגבורים **ואת כל ישראל** – ובוזה היה ראוי שילך מלכם לפניכם,

והם השחיתו את בני עמון ויצורו על רבה שזה נמשך זמן רב ובכ"ז **ודוד יושב בירושלים** ולא בא לעזרת ה' בגבורים.

ויהי ר"ל וגם בביתו לא היה טרוד בצרכי העם כי קם ממשכבו לעת הערב וכבר אמרו חז"ל (בירושלמי פ"ק דברכות ובמדרש) כשהיה דוד סועד סעודת עצמו היה ישן עד תשע שעות וכשהיה סועד סעודת מלכים היה ישן עד הערב, וא"כ סעד אז סעודת מלכים ומתענג בתענוגים, וגם אחר כך לא עסק בצרכי צבור רק הלך לטייל על גג בית המלך – ובוזה בא לידי עבירה שראה אשה רחצת – ולא עצם עיניו מראות ברע, הגם שראה מעל הגג – באופן שהוצרך לכוון לראות.

ג וַיִּשְׁלַח דָּוִד, וַיִּדְרֹשׁ לָאִשָּׁה; וַיֹּאמֶר, הֲלוֹא-זֹאת בַּת-שִׁבְעָה בַת-אֱלִיעָם--אִשְׁתּוֹ, אִוְרִיָה הַחִתִּי?	3 And David sent and inquired after the woman. And one said: 'Is not this Bath-sheba, the daughter of Eliam, the wife of Uriah the Hittite?'
ד וַיִּשְׁלַח דָּוִד מְלָאכִים וַיִּקְחָהּ, וַתָּבוֹא אֵלָיו וַיִּשְׁכַּב עִמָּה, וְהִיא מְתַקְדָּשֶׁת, מִטְמְאָתָהּ; וַתָּשָׁב, אֶל-בֵּיתָהּ.	4 And David sent messengers, and took her; and she came in unto him, and he lay with her; for she was purified from her uncleanness; and she returned unto her house.

11. Radak

אוריה החתי – אפשר כי גר היה או ישראל היה וקראו חתי לפי שגר עם בני חת וכן אתי הגתי.

מתקדשת מטומאתה – להודיע כי לא שכב עמה והיא נדה, כי כבר התקדשה מטומאתה כמו שאמר רוחצת, והודיע כי הרחיצה ההיא להתקדש מן הנדות היתה ולא עבר אליה משום נדה אלא משום אשת איש. ורבותינו ז"ל אמרו כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כתב לאשתו אם ימות במלחמה, לפיכך סבב דוד את מיתת אוריה שתהא מגורשת למפרע.

12. Abarbanel

זכר שהיא היתה מתקדשת מטומאתה, רוצה לומר שלא היתה נדה כי בהיותה נרחצת (כמו שזכר) היתה מתקדשת ומטהרת מטומאתה, הורה והגיד זה להודיע שאז נתעברה להיות הזמן הראוי יותר אליו.

ה ה וַתַּהַר, הָאִשָּׁה; וַתִּשְׁלַח וַתִּגְדַּל לְדָוִד, וַתֹּאמֶר הִרָה אֲנִכִּי.	5 And the woman conceived; and she sent and told David, and said: 'I am with child.'
---	--

13. Ketubot 9a-b

כי תימא מעשה שהיה מפני מה לא אסרוה התם אונס הוה ואיבעית אימא כי הא דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן כל היוצא למלחמת בית דוד גט כריתות כותב לאשתו דכתיב (שמואל א יז) ואת אחיך תפקד לשלום ואת ערובתם תקח מאי ואת ערובתם תקח תני רב יוסף דברים המעורבין בינו לבינה.

Rambam Issurei Biah 13:14-16

(יד) אל יעלה על דעתך שמשוון המושיע את ישראל או שלמה מלך ישראל שנקרא ידיד ה' נשאו נשים נכריות בגיותן. אלא סוד הדבר כך הוא. שהמצוה הנכונה כשיבא הגר או הגירת להתגר בודקין אחריו שמה בגלל ממון שיטל או בשביל שררה שיזכה לה או מפני הפחד בא להפגס לדת. ואם איש הוא בודקין אחריו שמה עיניו נתן באשה יהודית. ואם אשה היא בודקין שמה עיניה נתנה בבחור מבחורי ישראל. אם לא נמצא להם עלה מודיעין אותן כבד על התורה וטרח שיש בעשייתה על עמי הארצות כדי שיפרשו. אם קבלו ולא פרושו וראו אותן שחזרו מאהבה מקבלים אותן שנקאמר (רות א': ח) ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה:

(טו) לפיכך לא קבלו בית דין גרים כל ימי דוד ושלמה. בימי דוד שמה מן הפחד חזרו. ובימי שלמה שמה בשביל המלכות והטובה והגדלה שהיו בה ישראל חזרו. שכל החוזר מן העכו"ם בשביל דבר מהבלי העולם אינו מגרי הצדק. ואף על פי כן היו גרים הרבה מתגירים בימי דוד ושלמה בפני הדיטות. והיו בית דין הגדול חוששין להם לא דוחין אותן אחר שטבלו מכל מקום ולא מקרבין אותן עד שתראה אחריתם:

(טז) ולפי שגיר שלמה נשים ונשאן. וכן משוון גיר ונשא. והדבר ידוע שלא חזרו אלו אלא בשביל דבר ולא על פי בית דין גירום חשבון הכתוב כאלו הן עכו"ם ובאסורין עומדין. ועוד שהוכיח סופן על תחלתן שהן עובדות כוכבים ומזלות שלהן ובנו להן במות והעלה עליו הכתוב כאלו הוא בנאן שנקאמר (מלכים א י"א: ז) אז יבנה שלמה במה: